

In de sector van de kinderdagverblijven in het bijzonder en de kinderverzorging in het algemeen wordt de rug van de werknemers buitengewoon belast en zijn er verhoogde risico's op musculoskeletale aandoeningen. Daarom werd een brochure over dit onderwerp ontwikkeld: « Preventie van rugklachten in de sector van de kinderverzorging ». Deze handleiding streeft drie doelstellingen na: de werking van de rug kennen, begrijpen waarom deze kan verslechteren en aangepaste oplossingen voor de sector van de kinderverzorging ontvouwen. Deze publicatie is het resultaat van het project RUGKLACHTEN, dat startte in 2000 met als doel de risico's van rugklachten en rugpijn in de sector van de kinderverzorging te bestrijden door het geven van vormingen aan de kinderverzorgsters en de kleuterleidsters. Dit project werd gerealiseerd in samenwerking met het instituut PREVENT. Het werd ontwikkeld door de Algemene Directie Humanisering van de Arbeid van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, met de steun van het Europees Sociaal Fonds, in het kader van de Europese campagne voor veiligheid en gezondheid op het werk 2007 voor de bestrijding van musculoskeletale aandoeningen. De brochure richt zich in de eerste plaats naar werknemers uit de sector van de kinderverzorging, zowel kinderverzorgsters en kleuterleidsters maar ook verantwoordelijken van scholen of kinderdagverblijven, en naar preventieadviseurs die aandacht hebben voor de verbetering van de arbeidsomstandigheden in de sector van de kinderverzorging.

Deze brochure is gratis beschikbaar en kan besteld worden bij de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg:

- per telefoon op 02 233 42 11 of per fax op 02 233 42 36
- per brief aan de Cel Publicaties van de FOD, Ernest Blerotstraat 1, 1070 Brussel.
- per e-mail: publicaties@werk.belgie.be
- of downloaden op de website van de FOD: www.werk.belgie.be/ thema «Welzijn op het werk» > «Arbeidsorganisatie» > «Publicaties» (rechterkant van de pagina)

FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg
Ernest Blerotstraat 1 - 1070 Brussel
www.werk.belgie.be

Dit document kwam tot stand
met de steun van de Europese Unie
Europees Sociaal Fonds